

АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНСЬКОЇ РСР
ЛЬВІВСЬКА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ім. В. СТЕФАНИКА

ГРОМАДСЬКИЙ ДРУГ
ДЗВІН
МОЛОТ

*Систематичний
показник змісту*

Л 6 В 1 8 1978.

АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНСЬКОЇ РСР
ЛЬВІВСЬКА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім. В. СТЕФАНИКА

"ГРОМАДСЬКИЙ ДРУГ",
"ДЗВІН", "МОЛОТ"
1878

Систематичний покажчик змісту

ЛЬВІВ - 1978

Друкується за постановою вченої ради Львівської
наукової бібліотеки ім. В. Стефаника АН УРСР

Цей покажчик є продовженням серії покажчиків змісту журналів,
що їх видавали І. Франко і М. Павлик у 2-й половині XIX ст.
("Друг", "Народ", "Світ", "Хлібороб", "Житє і слово"). Відповід-
но до цього складач дотримувався тих же принципів систематизації,
опису, анотування і розкриття матеріалів, що і в попередніх ви-
даннях бібліотеки, де за основу взято принцип розміщення матеріалів
у журналах.

Покажчик розрахований на працівників бібліотек, літературо-
знавців, журналістів, викладачів і студентів вузів гуманітарного
профілю.

Склав П. Г. БАБ"ЯК

Редактор Є. Є. КРАВЧЕНКО

Рецензенти: д-р філол. наук, проф. О. І. ДЕЙ,
канд. філол. наук, доц. А. М. ХАЛІМОНЧУК
та О. П. КУЩ

© видання Львівської наукової бібліотеки
ім. В. Стефаника АН УРСР, 1978

ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА

Почвія

ГУЦЗМАН Р. Гриць Турчин. (Пісня про рекруцьке жите). "Чи є
кому таке лихо, вас люде питаю ..." - "Молот", 1878, с. 1-6.

Дата: 28 жовтня 1878 і підпис: Р-н Г-н. Прим. на с. 1

ДЕРЕВЛЯНЕЦЬ Й. Добровольні жертви. "Минув тиждень праці,
насталa неділя ..." - "Дзвін", 1878, с. 202-203.

ДЕРЕВЛЯНЕЦЬ Й. Старе вино в новій посудині. "Куди ступлю,
куди глину ..." - "Дзвін", 1878, с. 250.

ДЕРЕВЛЯНЕЦЬ Й. Як постелеш, так і виспишся. "Плачте люде,
поки сльози ..." - "Дзвін", 1878, с. 285.

/ПАВЛИК А./ Попівське сумліні. "Поки такі мисли мают ..." -
"Громадський друг", 1878, № 1, с. 70.

ПАВЛИК М. "Плачут сестри ревне, плаче й отец, мати ..." -
"Громадський друг", 1878, № 2, с. 158-159.

/СТАРИЦЬКИЙ М./ До молодежи. "На вас, завзяті-знаки ..." -
"Молот", 1878, с. 38.

Підпис: St...

/СТАРИЦЬКИЙ М./ До Шевченка. "Читаю знов тяжкі глаголи ..." -
"Молот", 1878, с. 104.

Підпис: St...

/ФРАНКО І./ Дума про Наума Безумовича. "Ой були віки Троя-
на ..." - "Молот", 1878, с. 110-113.

Підпис: Деджалик.

/ФРАНКО І./ Думка в тюрмі. "Ой рано я, рано устану ..." -

- "Громадський друг", 1878, № 2, с. 97.

ФРАНКО І./ Каменярі. "Я бачив дивний сон. Немов передо мною ..." - "Дзвін", 1878, с. 232-233.

Підпис: Мирон ххх.

ФРАНКО І./ Невольники. "Лежу я безсонний. Ніч темна ..." - "Громадський друг", 1878, № 2, с. 97-98.

Підпис: Мирон ххх.

ФРАНКО І./ Товаришам в тюрми. "Обриваються звільна вої пута ..." - "Громадський друг", 1878, № 1, с. 1-2.

Підпис: Мирон ххх.

Переклади

ГЕЙНЕ Г. Поступовий рак у Парижі. "Здоров, здоров, поступовий рак раче !..." /Пер. з нім. І.Франко/. - "Громадський друг", 1878, № 1, с. 64-65.

У кінці напис: Перевів Мирон ххх.

ГУД Т. Пісня про сорочку. "У лахах нуждених сиділа вона ..." - /Пер. з англ. І.Франко/. - "Молот", 1878, с. 62-63.

У кінці напис: Перевів Мирон ххх.

РОДУЦЬ М. Молитва попа. "Боже, хвалу ти складаю ..." /Пер. з пол. І.Кокорудз/. - "Громадський друг", 1878, № 1, с. 65.

У кінці напис: перевів К-к-р-з.

Проза

ПАВЛИК М. Пропаші чоловік. /Повість/. - "Дзвін", 1878, с. 233-250; "Молот", 1878, с. 148-209.

ПАВЛИК М. Ребенчукова Тетяна. /Повість/. - "Громадський друг", 1878, № 2, с. 109-120.

ПАВЛИК М. Юрко Куликів. /Повість/. - "Громадський друг", 1878, № 1, с. 7-14.

ГОШКЕВИЧ М./ Кума з кумою. (Фотографія). - "Молот", 1878, с. 105-110.

Підпис: Міхаліна М. Прим. на с. 105.

ФРАНКО І. Воа Constrictor. /Повість/. - "Громадський друг", 1878, № 2, с. 98-109; "Дзвін", 1878, с. 187-202; "Молот", 1878, с. 39-62.

ФРАНКО І./ Моя стріча з Олексю. (Оповідання Мирона Сто-рожа). - "Дзвін", 1878, с. 285-296.

ФРАНКО І. Патріотичні пориви. /Повість/. - "Громадський друг", 1878, № 1, с. 2-6.

Переклади

ЗОЛЯ Е. Природа а церков. (Із повісті Еміля Золя "Провина аббата Муре" (La faute de l'abbé Mouret). /Пер. з фр. І.Франко/. - "Громадський друг", 1878, № 2, с. 151-158.

СТАТТІ НАУКОВІ

БОРИСІВ С. Дешо про релігійні секти на Україні. - "Громадський друг", 1878, № I, с. 66-76.

Дата: 1878 р. у лютім і підпис: Е. Б-в.

ВАСИЛЕВСЬКИЙ Г. Війна слов'ян з турками. (1875-78 рр.)

I. Повстання в Герцеговині. - II. Повстання у Боснії і Болгарії. - III. Війна сербів та чорногорців. - IV. Війна в Росії. - "Громадський друг", 1878, № 2, с. 159-166; "Дзвін", 1878, с. 203-216; "Молот", 1878, с. 64-80.

Дата: 16 юня 1878 року і підпис: Софрон Круть.

ДРАГОМАНОВ М.П. Пригода д. Гловайського в Галичині.

Маленька картинка із слов'янської патології. - "Громадський друг", 1878, № I, с. 49-64.

Підпис: К.В. Від редакції на с. 49-50. Прим. на с. 49; 54, 56, 57, 60-63.

ЛАНГЕ Ф.А. Питаня робуче і его значіне на тепер і на будуче. Пер. з нім. М.Павлик і І.Франко. - "Громадський друг", 1878, № 2, с. 121-150.

Прим. на с. 131-137, 147-150.

ЛІМАНОВСЬКИЙ Б. Мореллі, Руссо і Маблі соціалістичні писателі XVIII віку. /Пер. І.Франко/. - "Молот", 1878, с. 7-38.

Прим. на с. 7-II, 13, 15, 17, 18, 24.

ФРАНКО І. Критичні письма о галицькій інтелігенції. Письмо перше. - Письмо друге. - "Молот", 1878, с. 80-93.

ШЕФЛЕ А. Що таке соціалізм? /Пер. з нім. М.Павлик і І.Франко/. - "Громадський друг", 1878, № I, с. 14-49.

Від редакції на с. 14, 15. Прим. на с. 16, 18, 38, 39, 41.

ВІСТІ З ГАЛИЧНИ

I. НАМ, галицьким соціалістам, закидують, що ми без ніяких доказів кидаємось на всі виші стани і т.д. ... - З Рогатинського повіту нам пишуть ось що про о. Онишкевича з села Коростович ... - "Дзвін", 1878, с. 251-252.

Підпис: А.

ФРАНКО І.Я. Додамо ту ще два маленькі факти про о. В.Білінського з Нагуєвич, Дрогобицького повіту ... - "Дзвін", 1878, с. 253.

Підпис: К.

А ОСЬ іще деякі факти до характеристики одного з "патріотів" О.Г. в Зав. ... Підгаєцького повіту ... - "Дзвін", 1878, с. 253-255.

Підпис: З.

II. В ПЕРШІМ розділі звели ми до купи деякі факти ... - "Дзвін", 1878, с. 255-256.

ОСЬ НЕ МЕНШЕ цікаві характеристичні факти з Бурштинського повіту. - "Дзвін", 1878, с. 256.

ПОДАЄМО ту ще обширну характеристику "діяній" о. Левіцького з Ясениці Сільної ... - "Дзвін", 1878, с. 257-258.

НА ОСТАТОК подаємо ще виїмок з дописи о. Торонського, катехита гімназіального в Дрогобичі ... - "Дзвін", 1878, с. 258-260.

У дописах I і II розділів йдеться про незгоди між селянами та місцевими священиками.

III. НАРОД наш живе серед так многих і різнородних плохих обставин ... - "Дзвін", 1878, с. 260-261.

А ОСЬ ІЩЕ кілька примірів одного, аж надто сумного, але послідними літами досить частого у нас явища ....- "Дзвін", 1878, с. 261-262.

Підпис: А.

ФРАНКО І.Я./ На закінченє сеї невеселої, хоть далеко не повної картини, ось іще два факти надужитя урядників ...

- "Дзвін", 1878, с. 262-263.

Підпис: К.

У дописах III розділу йдеться про визискування трудового селянства місцевими багатіями та урядниками.

IV. КОРНІЙ О. Та годі вже про народ і про народне горе ... /В справі Бережанської гімназії та її учнів/. - "Дзвін", 1878, с. 263-265.

Бережани, 5 липня 1878.

ІНШИЙ бік того самого образу вказує допись про Дрогобицьку гімназію, котру тут подаємо ... - "Дзвін", 1878, с. 266-269.

У. КОС А./ Жите, доходи і бажаня комарнянських трачів. - "Дзвін", 1878, с. 269-271.

Комарно, дня 26 липня 1878 і підпис: Н.С.

VI. ПАВЛИК М./ Гарязди Оглядівської громади. /Про матеріальні нестатки селл/. - "Дзвін", 1878, с. 271-273.

Оглядів, 27. VII. 1878 і підпис: Х.

VII. ПАВЛИК А. Мої і людські гріхи, а панська та понівська правда. /В справі арешту Анни Павлик/. - "Дзвін", 1878, с. 273-285.

Костів, 25. VII. 1878.

х

х

х

I. ПРО жите-буте Вікомельців. /В справі матеріальних нестатків селян/. - "Молот", 1878, с. 113-115.

Вікомля, дня 7 жовтня 1878 і підпис: М.М.

II. КОС А./ Про комарнянських зарібників і оліярників. - "Молот", 1878, с. 115-118.

Комарно, дня 20 серпня 1878 і підпис: Н.С.

III. КУЛЬТУРНІ і феодалні штуки в Снятинщині. /Про економічне становище селян та їх визискування місцевим ділlichem/. - "Молот", 1878, с. 118-120.

Підпис: Т. Т. М.

IV. КОС А./ Сільські робітники Східної Галичини р. 1876. /Статистичні дані про низькі заробітки робітників/. - "Молот", 1878, с. 120-123.

Підпис: Н.С. Прим. на с. 123.

У. ФРАНКО І.Я./ Ученицька бібліотека в Дрогобичі. - "Молот", 1878, с. 123-128.

Дрогобич, дня 18/9 1878 і підпис: Микита.

VI. ФРАНКО І.Я./ Доходи і видатки вбогого священника. - "Молот", 1878, с. 128-133.

Львів, дня 20 серпня 1878 і підпис: Н.С.

VII. ТЕРЛЕЦЬКИЙ О./ Лихва на Буковині. - "Молот", 1878, с. 133-144.

Підпис: О.Т.

VIII. ФРАНКО І.Я./ Зарібки і жите львівського зецера /лінотипіста/. - "Молот", 1878, с. 144-148.

Підпис: J. Д.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

І. /БОРИСІВ Є./ (Самодурство російського уряду на Україні і дег^о про українські земства. - Як живеся українському народови ? - Ціхи матеріального і морального упадку: біднота, крадіж і розбої, аграрні бунти давніших років. - Народна самоуправа а царське самодержавіє). - "Громадський друг", 1878, № 2, с. 181-184.

Підпис: Е.Б.

х

х

х

І. /ВОВК Ф./ З Київа. Квітень 1878. Чутки про конституцію. - Тімашевське видання шедринської конституції. - "Абрусеніє" на заході і сході. - "Нове чигиринське діло. - " Чудесное ізбавленіє ат руки убійци" тов. прокурора Котляревського. - Університетсько-поліцейська трагі-комедія і інше. - "Дзвін", 1878, с. 216-227.

Підпис: S-o.

ІІ. /БОРИСІВ Є./ (Ще дещо про українські земства та російську адміністрацію. - Учительські семінарії і міністерство просвіти. - Як живеється українським хліборобам ? - Чиншовики і Козаки. - Кілька слів про українську університетську молодіж). - "Дзвін", 1878, с. 227-231.

Підпис: Е.Б.

х

х

х

І. ПЧІЛКА О. Чиншова справа. /Про ласове витнання поміщиками селян-чиншовиків з їх землі в західних губерніях Росії/. - "Молот", 1878, с. 93-99.

ІІ. /КОНИСЬКИЙ О.Я./ З Полтавщини. /Про важке економічне становище селянства/. - "Молот", 1878, с. 99-101.

Детяті, 19/31 серпня 1873. Підпис: Карпо Сьнігир.

ІІІ. /БОРИСІВ Є./ (Клопоти російського уряду з свободов. - Політичні проступці перед судом воєнним. - "Людскієсть" царя і наглий поступ російської інтелігенції о 200 літ назад. - Деякі факти до характеристики теперішнього часу і веселі надії на будуще). - "Молот", 1878, с. 101-104.

Підпис: Е.У.

КРИТИКА

ВАСИЛЕВСЬКИЙ Т. (Дешо про Сербію, після книжки "Кнежевина Сербія". Географія, орографія, гідрографія, археологія, історія, етнографія, статистика, просвіта, культура, управа. Написав М.Т.Миличевич). - "Громадський друг", 1878, № 1, с. 88-95; № 2, с. 175-181.

Підпис: С.К.

ВАСИЛЕВСЬКИЙ Т. "Русско-Турецкая Война", книж. за місяць лютий, 1878 накладом Общ. имени Михаила Качковского, написав Д. з-над Д. Вінцовський Д.І., редагов. Михаил Клемертович, член об. им. "М.К." - "Давін", 1878, с. 296-300.

Підпис: С.К.

ДРАГОМАНОВ М. (Новий російський журнал "Община" в Женеві. Його напрямок. Звістки про процеси 193 соціалістів у Петербурзі ...) - "Громадський друг", 1878, № 1, с. 80-83.

Підпис: М.Д.

ДРАГОМАНОВ М. (Наші просвітні починки. Критичний озирає подав Д... Т... Д.Танячевич. Львів, 1878). - "Громадський друг", 1878, № 1, с. 83-85.

ЛІМАНОВСЬКИЙ В. (Німецька соціалістична преса. Причини зросту соціалізму в Німеччині. Програма "Zukunft "). - "Громадський друг", 1878, № 1, с. 76-80.

Підпис: Б.Л.

СЕЛЬСЬКИЙ, ШАСНИЙ. ("Про жите". Написав В.Т. Танячевич В. Критична оглядка). - "Громадський друг", 1878, № 1, с. 85-88.

Підпис: Шч. С.

ФРАНКО І.Я. (Жите і побут сучасного селянства на Україні і у Франції. "Правда", часть літературно-наукова. Річник XI, т. I. - "Микола Джеря". Повість І.Нечуя-Левицького. - "Про побут мужиків у Франції". Написав після французьких джерел М.Л.Ковшевич). - "Громадський друг", 1878, № 2, с. 167-175.

Підпис: І.Ф.

ФРАНКО І.Я. Література, її завдання і найважливіші ціки. ("Правда", часть літературно-наукова. Книжка друга. "Сьогочасне літературне прямування"). - "Молот", 1878, с. 209-215.

Підпис: І.Ф.

ФРАНКО І.Я. Новий сербський місячник "Стража". ("Стража", кнѣга за науку, кнѣжевност и друштвени живот. Година прва. Свеска за сертембар и октобар 1878-ме године. Уредник Л.Пачу. Нови Сад, изданье штампариє А.Паввича). - "Молот", 1878, с. 216.

Підпис: І.Ф.

ХРОНІКАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ І ЗАМІТКИ

ВИРОК австрійського кримінального суду у Львові про конфіскацію I-го номера "Громадського друга" за вірш І.Франка "Товаришам із турми", статтю М.Драгоманова "Пригода д. Іловайського в Галичині" та Є.Борисіва "Що про релігійні секти на Україні". - "Громадський друг", 1878, № 2, с. 2 обкл.

ДЕЯКІ помилки в 2-ім н-рі "Громадського друга". - "Громадський друг", 1878, № 2, с. 186.

ДЕЯКІ помилки, допущені редакцією в "Дзвіні". - "Дзвін" 1878, с. 300.

ЗАПРОШУЄМО до передплати на "Громадський друг". - "Громадський друг", 1878, № 1, обкл.

ЗАПРОШУЄМО до передплати на "Громадський друг". - "Громадський друг", 1878, № 2, с. 4 обкл.

ЗНАЧІННЯ деяких слів, ужитих в I н. "Громадського друга". - "Громадський друг", 1878, № 1, с. 95-96.

ЗНАЧІННЯ деяких слів, ужитих в 2 Нр. "Громадського друга". - "Громадський друг", 1878, № 2, с. 184-186.

ЗНАЧІННЯ деяких слів, ужитих в "Дзвіні". - "Дзвін", 1878, с. 300.

БІБЛІОГРАФІЯ

I. ГАЛИЦЬКА. - II. Російська. - III. Сербська. - IV. Загранична. - V. Соціалістичні газети в Австрії. - "Громадський друг", 1878, № 1, с. 1,2 обкл.

МАЛОРУСЬКА. - Російська. - Сербська. - Польська. - "Дзвін", 1878, с. 4 обкл.

МАЛОРУСЬКА. - Російська. Польська. - Сербська. - Німецька. - "Молот", 1878, с. 217-220.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖУРНАЛ "ГРОМАДСЬКИЙ ДРУГ"
ТА ЗБІРКИ "ДЗВІН" І "МОЛОТ"

ФРАНКО І.Я. Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 р. Львів, 1910. 444 с.

Про "Громадський друг", с. 200, 247-249; про "Дзвін", с. 247; про "Молот", с. 205, 247-249.

ФРАНКО І.Я. Твори. В 20-ти т. Т. 16.

Про "Громадський друг", с. 120, 121, 368, 401; про "Дзвін", с. 120, 401; про "Молот", с. 120, 340, 401.

"ГРОМАДСЬКИЙ ДРУГ". В кн.: Краткая Литературная Энциклопедия. Т.2, с. 396-397; Радянська енциклопедія історії України, Т.1, с. 466; Українська Радянська Енциклопедія. Т. 3, с. 464; Український Радянський Енциклопедичний Словник. Т. 1, с. 521.

ІСТОРІЯ української літератури. У 8-ми т. Т. 4, кн. 1. К., "Наук. думка", 1969.

Про "Громадський друг", с. 64-66, 73, 74, 148, 349, 350, 356, 357; про "Дзвін", с. 64-66, 69, 130, 350; про "Молот", с. 64-66, 68, 73, 130, 147, 150, 152, 155, 164, 168, 173, 231, 235, 350, 351, 353.

Т. 5. 1968, с. 48.

БАСС І.І. Іван Франко. Біографія. К., "Наук. думка", 1966. 256 с.

Див. с. 73, 76-79, 82, 83.

БЕРНШТЕЙН М.Д. З історії боротьби Франка за реалізм і народність літератури.-В кн.: Творчість Івана Франка. Збірник ста-

тей. К., Вид-во АН УРСР, 1956, с. 37-95.

Див. с. 37, 38, 42, 43, 53, 54, 59, 61, 74, 79, 80, 82-88.

БРАГУНЦЕВ А.С. Філософські і суспільно-політичні погляди Івана Франка. Львів, 1956. 410 с.

Див. с. 45, 46, 48, 49, 59.

ВОЗНЯК М.С. Велетені думки і праці. К., Держлітвидав, 1958. 404 с.

Див. с. 110, 113-115, 117, 119, 120, 121.

ВОЗНЯК М.С. Перший Наддністрянський прогресивний журнал. - В кн.: Возняк М. Нариси про світогляд Івана Франка. Львів, Вид-во Львівського ун-ту, 1955, с. 86-144.

ДЕЙ О.І. Револьюційно-демократична періодика 1878 р. ("Громадський друг", "Дзвін", "Молот"). - У кн.: Дей О.І. Українська револьюційно-демократична журналістика. К., Вид-во АН УРСР, 1959, с. 194-285.

ДЕНИСЮК І.А. Михайло Павлик. К., Держлітвидав, 1960. 170 с.

Див. с. 18, 97, 98, 107, 112, 116, 118, 119, 121, 125.

ДМИТРУК В.Т. Нарис з історії української журналістики XIX ст. Посібник для студентів факультету журналістики. Львів, Вид-во Львівського ун-ту, 1969. 146 с.

Див. с. 95-103.

ДМИТРУК В.Т. Іван Франко - історик української демократичної журналістики. - В кн.: Іван Франко. Статті і матеріали. Збірник сьомий. Львів, Вид-во Львівського ун-ту, 1960, с. 174-209.

Див. с. 174, 178, 182-185.

ДОРОШЕНКО І.І. Українська журналістика і критика другої половини XIX століття. Лекції з курсу "Історія української жур-

налістики і критики" для студентів філологічного факультету.

Львів, 1965. 56 с.

Див. с. 20-24.

ІВАНОВ П. І. Франко в ж. "Громадський друг" (1878 р.)

- В кн.: Слово про великого Каменяра. Зб. статей до 100-ліття з дня народження І. Франка. Т. 2. К., 1966, с. 215-272.

МАЛЯРЕНКО Л. Л. Іван Франко - редактор. Львів. Вид-во Львівського ун-ту, 1970. 116 с.

Див. с. 7-9, 75.

ПЕРЕПИСКА Михайла Драгоманова з Михайлом Павликом. (1876-1895). Т. II. (1876-1878). Зладив Михайло Павлик. Чернівці, 1910. 324 с.

Про журнал "Громадський друг" та збірки "Дзвін" і "Молот" мова йде в більшості листів за 1878 рік.

ЯЩУК П. Й. Михайло Павлик. Літературно-критичний нарис. Львів, 1959. 144 с.

Див. с. 10-12, 31, 34, 35, 39, 40, 70 та інш.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

А. - 7, 8

Б. Л. - див. Лімановський Б.

Басс І. І. - 16

Бернштейн М. Д. - 16

Борисів Є. - 6, 10, 11, 14

Брагінець А. С. - 17

В. Т. - див. Танячкєвич В.

Василевський Т. - 6, 12

Вінцковський Д. І. - 12

Вовк Ф. - 10

Возняк М. С. - 17

Гейне Г. - 4

Гуд Т. - 4

Гудзман Р. - 3

Д. з-над Д. - див. Вінцковський Д. І.

Д... Т... - див. Танячкєвич Д.

Дей О. І. - 17

Денисюк І. А. - 17

Деревлянець І. - 3

Джеджалик - див. Франко І. Я.

Дмитрук В. Т. - 17

Дорошенко І. І. - 17

Драгоманов М. П. - 6, 12, 14, 18

Е. Б. - див. Борисів Є.

Е. Б-в - див. Борисів Є.

Е. У. - див. Борисів Є.

З - 7

Золя Е. - 5

І. Ф. - див. Франко І. Я.

Іванов П. Ф. - 17

Іловайський - 6, 14

К. - див. Франко І. Я.

К. В. - див. Драгоманов М. П.

К-к-р-з - див. Кокорудз І.

Карпо Снігір - див. Кониський О.

Клемертович М. - 12

Ковшевич М. Л. - 13

Кокорудз І. - 4

Кониський О. Я. - 11

Корній О. - 8

Кос А. - 8, 9

Ланге Ф. А. - 6

Лімановський Б. - 6, 12

М. Д. - див. Драгоманов М. П.

М. М. - 9

Маблі Г. Б. - 6

Малярєнко Л. Л. - 18

Микита - див. Франко І. Я.

Мирон ^{xxx} - див. Франко І. Я.

Милевич М. Т. - 12

Міхаліна Р. - див. Рощкєвич М.

Мореллі - 6

Н.С. - див. Кос А.

Н.С. - див. Франко І.Я.

Нечуй-Левицький І.С. - 13

О.Т. - див. Терлецький О.

Павлик А.І. - 3, 8

Павлик М.І. - 8, 4, 5, 6,
8, 17, 18

Павлич А. - 13

Пачу Л. - 13

Пчілка О. - 10

Р-н Г-н - див. Гудзман Р.

Родоць М. - 4

Рошкевич М. - 5

Руссо Ж. - 6

С.К. - див. Василевський Т.

Сельський, Щасний - 12

Софрон Круть - див. Василевський Т.

Старицький М. - 3

Сторож Мирон - див. Франко І.

Т.Т.М. - 9

Танячків В. - 12

Танячків Д. - 12

Терлецький О. - 9

Франко І.Я. - 3, 4, 5,
6, 7, 8, 9, 13, 14, 16,
17, 18

Х - див. Павлик М.І.

Щ. С. - див. Сельський,
Щасний

Щефле А. - 6

Ялук П.Й. - 18

Ј.Д. - див. Франко І.Я.

З-о - див. Вовк Ф.

St ... - див. Старицький М.

ІЛІСТРАЦІЇ

№ 11.

За місяць Маї.

Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ДРУГ

МІСЯЧНИК ЛІТЕРАТУРНИЙ І ПОЛІТИЧНИЙ.

З М І С Т:

I. Думка в термі: П. Неволяники, Мирона***; — II. Boa Constrictor, Ів. Фривка. — III. Грбеншчуків Тетяна, М. Павлик. — IV. Питання робоче і його значення на тепер і на будуще, Фр. Альб. Ланге. — V. Природа в церкві, іє поєднанні Еліза Золя. — VI. * * * (Пісня). — VII. Воїна Славян с Турками 1875—78 р. р., Соєрона Круція. — VIII. Хроніка: 1) Життя і побут сучасного селянина на Україні і у Франції, J. Ф. — 2) Дещо про Сербію, С. К. — Самодурство російського рządu на Україні і дещо про українські земства. — X. Словник. — XI. Заєуд № 1. (на окладі). — XII. Патологічні прояви.

Л Ъ В І В.

У „Першій Знаковій Друкарні“ під закладом А. Маньковського.
1878.

Д З В І Н

ГАЛИЦЬКО-УКРАЇНСЬКА ЗБІРКА.

Видано

М. ПАВЛИК.

Л Ъ В І В.

„Перша Зідакова Друкарня“, під закладом А. Маньковського.
1878.

МОЛОТ

Галицько-українська збірка.

Видав

М. Павлик.

Л Ъ В І В.

У „Першій Зважковій Друкарні“, під zarядом А. Маньковського.

1878.

КАМЕНЬЯРІ

Я бачив дивний сон. Немов переді мною
Безмірна, а пуста і дика одошнина,
А я, прикований ланцюг залізних, стою
Від височенної, тривогливої скалою,
А далі тисячі тавих снів, як я.

У кожного чого життя і жаль поран.
А в оці кожного горит любови жар,
А руки в кожного липли, мов гадь, оовили.
А плечі кожного до дозу сва схизили,
Бо давит всіх один страшилі якоїсь тьгар.

У кожного в руках тьжжкі, залізній молот.
І голос сиваний нас з гори, мов трім тримит:
„Душіте сва сьмау! Недаї ні жар ні холод
„Не спивит нас! Зносит і труд і спрагу і тозол.
„Бо нас призначено сканду робити!“

І всі ми, як один, вору підкаля руки,
І тискач молотів о качинь загудо.
Г в таскачі боїв розприскались штуки
Та відринки скали. Ми с сивою роспуки
Раз-пораз тривали о каляне чого.

Мов впаду рив, мов отини тук кропані,
Так наші молоти тривали раз-у-раз.
І цідь за шаден ми простору зловували, —
Хоть не одного там ті скали здрукотали, —
Ми далі йшли, Нічо не спивкувало нас.

І кожді з нас го знав, шчо слави нам не буде
Ні паждти в здуцї за свї кривий труд,
Шчо як тої підут по сїї дорозі здуде,
Як ми пробїем жеї та прориваїем некуда.
Як нашї кости ту від неїю зогн, ут.

Тай слави ж здуцкоїї зовсім ми не бажали,
Бо не герої я і не богатири!
Ні, ми невольники, хоть доброшійно вьозачи
На себе пута! Ми рибачи вазі ствали,
На пути поступу ми лиш каменьяри!

І всі ми вьривли, шчо своїми рукачи
Розібїємо сканду, роздробїємо гранїт,
Шчо кроїю власною і власними кістками
Тверді здуруїємо гостинць, і за нами
Продїє нове життя, добро ноне у сьвіт.

І знав ми, шчо тив дачеи десь у сьвітї,
Ботри ми вьивуд дьа праці, поту, зук.
За нами сьвоги здут нами, вїмки і діти.

Франко І. Каменьяри. — „Давін“, 1878, с.232-232

Питанье робуче і його значіньє на тепер і на будушче.

Фридриха Альберта Ланге.*)

I.

Боротьба за істнованье.

Перед сто літами лубиди людоді і наукові письма розводитись над тим, як то все, шчо сотворено, має своју ділю, як в удержаню живучих істот на землі все так доклядно одно заходить за друге, і јаз на кождо требу уперед вже придумано спосіб і скученіј старунок. Деспер відхилено кінчик опонці, шчо закриваје тайні природи, добачено, јаким то чином приходить, шчо все має своју ділю. Сьміливі і невсипучі теперішні вислїдники зуміли заглянути в безмірну глудьбу життя, котрого тільки поверхність кождому перед очима. Отже ј бачило тут, шчо велике, під різними формами все однаке средство природи за-дла вдержанья того, шчо је, — це не шчо інше, јак страшенне марнотравство усе-то нових та нових зародів життя і цілковите нищенє незлічених зародів і живих істот, шчо не вродилось в пачесливу годшчу і не могли належито розвистись. Так діється з рослинами, так і з звірјатами; а холь то організми најнижчих форм в најбільшій масі родятьсья і гинуть — то однако цей закон іде аж до највишчих, а ј чоловік підходить під нього. „Боротьба за істнованье, каже Дарвін, виходить конечне с того, шчо всі організми податні на те, шчо б дуже сильно множитись. Кожда істота, котра за звичајіј час свого життя плодить більше јайець або сімен, мусить в јаку епоху свого життя, або в јакій порі року, або јакого случайного року згинути, а то б вросло число јейі в геометричним поступі до такојі величини, шчо ні-одна сторона не змогла б вижити того, шчо вродилось. Јак скоро родитьсья більше осібників, ніж би јіх змогло устојатись, то мусить вийти с того боротьба за істнованье, або між осібниками одного роду, або між різними родами, або між ними а вишшиям вилогами життя.“ „Усе підходить під одно правило, іменно, шчо кожда органічна істота множитьсья природним способом до того, шчо, јак би не гинла певна часть, то б земля скоро укривилась потомством одної одніської пари. Навить чоловік, котрий, јак звісно, множитьсья дуже помалу, здвојује своје число в 25 роках, і јак би це јшло так далі, то б уже по кількох тисячах років не најшлосья місцьє на землі дла јого потомства.“

Руднованье, котре спичијає цю бесконечну наклїніість до життя, виходить раз просто з недостачі потрібних винов життя. іменно поживи, то знов іє того, шчо звірјата одного роду стаютьсья добичеју других. І кїмаєт немало причиняјсья до цієї великојі рудїни. Дарвін показав, шчо зима 1854—55 на јого питомих грунтах вигубила $\frac{1}{4}$ усіх птахів. „А то страшенна рудїна, скоро звачимо, шчо јак лудей мре на јаку помешть десьятїј процент, то це вже дуже а дуже много.“

Ці причини входить знов розмаїто одна в другу. Недобриј клімат

Ланге Ф.А. Питанье робуче і его значіньє на тепер і на будушче. Пер. з нім. М. Павлик і І. Франко. — „Громадський друг“, 1878, № 2, с. 121—150

ти уриванојі бесїди двох сьлєги, шчо широко розсьїлисья в корниі на лавці, випили по півкватирці, лудьки позакїкали та пикајучи час від часу перекидаютьсья кількома словами. І Германови добре та лудько побігати на дворі з арендарськими хлопцями, покричати, поборотисья, покарибульатисья на дагкїј мураві. Сонце сїє в полудни. Жарко аж душно. Комари та овидна докучајут іцковому коневи, котрий дларо форкаје та обмахуєсья хвостом, приаучи пахучу, сьвіжу траву, шчо му докинули арендарові хлопці. Дїтьом калє конья, — они берутьсья обганьати го від овалів, а кози јім то шавку-чутьсья, поналажујут зелєснојі, шпироклистојі вербини і обтїчут неју конья дла јакого-такого захисту.

Сонце хилитьсья с полудня. Цїєк відпочив, покрїпаньє, напоїл конья, онучі позносив до арендарської комори і зложив до свого таки мішка, шчо тај стоїт лишень про тоту потрібу. Пора в дорогу. Візок порожињі легко котитьсья і туркоче дларогоју. Цїєк живо підганьаје конья і знов зганьаје своје: „Міньяј онучі, міньяј!“ Починаютьсья давнїшні сцени, торги, крики, біганьє, — і знов міньяјів візок јїде, немов у параді, наповня-јучисья поводи онучьками. Вже сонце гет-гет шохиллосья, зним іцїк зміг покїачити з бабями. — ось і селу конєць. Знов біжит Герман допирати лісу, — тим разом они виїдять тихо, шєи утихомиритьсья давно. Јім знов приходитьсья јїхати під гору, посеред цоля, далеко-далєко глинєстоју дларогоју. Але дорога суха, візок теркотит по грудьє. — Цїєк швидко поганьаје, бо на вєчїр јім треба стати в другїм селі, з знакомого арендаря на ніч. „Вїо-у, коську! Гајта! Вїо-у!“ покрикаје раз по разу Цїєк і знов зачинаје муркати під носом протьяжкю пісємкю: „Finsterer Waldstein!“ І далі, далі, далі! З селу до селу, з гори в долину, через річку, гори горб-кани, посеред цїль, посеред лісів тьягнєсья повільно јіх тернотачїј візок, розьгагајєсья самотно проникливіј іцїєк голос. Зміна за зміною, а життьє все одно! Околиця за околицеју, а крај все один, краса все одна, — вічна, ненягльвана, супокїїна краса пречудного Підгірја!... (Дальше буде.)

РЕБЕНШЧУКОВА ТЕТЬАНА.

I.

Усе сьє позабувало с тих молодих років: і нужла ј гарзали, а не забути мнїє Тетьана, та пістєвцького того јармарку.

То було лїтїє, на Нантеці. Іду ја з мамов: а то таких лудей сип-сья на јармарок, шчо годї — і аудьких с чобїтьми та буженицєв, і сїльських з уськїма добром з дому, і наших такі тачїв та кушїрїв. А все то муриками по-при дороге, бо дларогон јїдут волами, кіньми, женут із гір худобу та дрїб. Порих такіј зложивсья, шчо ј сонця не видко, а спєчно-спєчно, шчо аж тьягло під лїє у холєд. Самому тьяжко було јти, не то шчо нести на плєчєх. З мами аж цїурком текло, такі два полотна дивили в бисєгах. Ідемо ми, ідемо, коли чуємо: спїваје холь на висє рот:

Павлик М.: Ребенщукowa Татьяна. — „Громадський друг“, 1878, № 2, с. 109—120.

З М І С Т

стор.

Художня література	3
Поезія	3
Переклади	4
Проза	4
Переклади	5
Статті наукові	6
Вісті з Галичини	7
Вісті з України	10
Критика	12
Хронікальні матеріали і замітки	14
Бібліографія	15
Основна література про журнал "Громадський друг" та збірки "Дзвін" і "Молот"	16
Іменний покажчик	19
Ілюстрації	21

"ГРОМАДСКИЙ ДРУГ", "ДЗВИН", "МОЛОТ"

1878

Систематический указатель содержания

(На украинском языке)

Издание Львовской научной библиотеки

им. В. Стефаника АН УССР

Редактор Л. П. Квятковская

Зак. № 111

Формат 60 x 84^I/16

Подписано к печати

Усл. печ. л. 1,5.

Цена 22 коп.

12. У. 1978 г.

Тираж 500 экз.

Ротапринт Львовской научной библиотеки им. В. Стефаника
АН УССР, г. Львов, ул. Стефаника, 2